



נְשִׂמָתָא

דְּאוּרִיתָא

הורים וילדים לומדים
חסידות בצורתא

גיליון 283 | ערב שבת קדש פרשת נצבים • כ"ד באבול, ערב ראש-השנה התשע"ח

יוצא לאור על ידי ועד כפר חב"ד ארה"ק ת"ו

"זה היום תחלת מעשיך"

אבא/אמא: בנסח התפלה של ראש-השנה נאמר כלנו, "זה היום תחלת מעשיך, זכרון ליום ראשון". כלומר שביום זה - א' בתשרי (לפני 5,773 שנה) - החל הקדוש-ברוך-הוא לכבד את העולם. וזהו "זכרון ליום ראשון" - ליום הראשון מששת ימי בראשית.

בגמרא (מסכת ראש-השנה) מובאת מחלקת בין רבי יהושע לרבי אליעזר - מתי נברא העולם. רבי יהושע אומר, "בניסן נברא העולם" ואלו רבי אליעזר סובר, "בתשרי נברא העולם". ההלכה היא כרבי אליעזר ועל-כן ראש-השנה נחגג בא' בתשרי (ולא בא' בניסן).

אלא שדבר אחד בכל הענין הזה, לא מובן:

למעשה, גם לפי רבי אליעזר, בריאת העולם לא החלה בא' בתשרי אלא ששה ימים קדם לכן, בכ"ה באבול. אז (בכ"ה באבול) נבראו השמים והארץ, בעוד א' בתשרי היה היום הששי לבריאה ובו (כידוע) נברא אדם הראשון.

נשאלת אפוא השאלה, מדוע אנו מניחים את א' בתשרי "זה היום תחלת מעשיך, זכרון ליום ראשון", בה-בשעה שהוא לא "תחלת מעשיך" אלא דוקא "סוף מעשיך"?

ילדעלדה: התשובה על כך היא, שאמנם מבחינת סדר הדברים, אדם הראשון נברא ביום האחרון לששת ימי בראשית והוא אף נברא האחרון מבין כל הנבראים, אבל מבחינת החשיבות והשלמות שלו - האדם הוא בחיר הנבראים והחשוב בכלם.

מערכת 'נשמתא דאורייתא' מאחלת
לכל הילדים היקרים הלומדים כל שבת חסידות בצוותא עם הוריהם:
**כתיבה וחתימה טובה, שנה טובה ומתוקה,
שנת גאולה וישועה!**



לשנת הצלחה וברכה בכל המצרך בגשמיות וברוחניות

אחד המתפללים, פוגל שמו, שמש בזמנו רופא צבאי בכיר בצבאו של הצאר ניקולאי, ועתה זכה לכבוד גדול מעמיתיו הקנטוניסטים. הלה הבחין במתרחש וראה את מצוקתו של ר' ירחמיאל. המתין פוגל בסבלנות, ומיד בסיום התפלה עלה אל הבימה והסה את הקהל בחבטה עזה על התבה. מיד השתתקו הכל.

"רבותי", רעם קולו, "ככה לא מתפללים. קצת כבוד לקדשה! קצת כבוד ליהדות! רוצה אני כי כל מי ששרתו בצבא במסגרת הקנטוניסטים יבואו מחר לאולם התפלה לבושים במדיהם היצוגיים - נקיים ומסודרים - וידאגו שגם בני-משפחותיהם יבואו עמם".

למחרת היה בית-הכנסת מלא עד אפס מקום. במיחד בלטו הקנטוניסטים, שהגיעו לבושים במדיהם הצבאיים המגהצים, ואף נשאו את האותות והעטורים שבהם זכו במרוצת שנות שרותם הרבות. נעליהם היו מצחצחות וכמתות צבאיות חבושות על ראשיהם בזוית מדיקת.

התפלה החלה בלא כל הפרעות וכך הגיעו לתקיעות קדם שעלה ר' ירחמיאל לבימה, לתקע בשופר, הקדימו פוגל בנאום קצר משלו: "חילים!", פתח ואמר, "עשרים וחמש שנים שרתנו בצבא, התאמנו אלפי שעות, עברנו מלחמות וימים קשים - והכל בשביל מי? בשביל מלך בשר-ודם. האם לא נוכל לעמד כך לפני מלך-מלכי-המלכים, הקדוש-ברוך-הוא!?"

פוגל פקד על לובשי המדים להתיצב דום, בקומה זקופה, כבמסדר צבאי. לאחר שהכל הסתדרו כחילים במסדר, פנה פוגל אל ר' ירחמיאל ואמר לו: "עכשו תקעו!". התקיעות התנהלו הפעם למופת.

מאז אותו יום של ראש-השנה אמצה לה קהלת פטרודזקוץק מנהג מיחד - לשמע את תקיעות השופר במדים, כך שנה אחר שנה.

כשספר ר' ירחמיאל חדש את פרשת המדים והתקיעות לכבוד-קדשת אדמו"ר הקדם (הרי"צ) נשמתו-עדן, העלה הספור נהרה של שמחה על פני הרבי. נכר היה עליו כי תמימותם הכובשת של הקנטוניסטים שכתה גם את לבו.

ולכל שאר עניני היהדות במקום. הימים חלפו במהירות, וכשהגיע חדש אלול נשמעו בכקרים תקיעות-שופר לאחר התפלה.

ראש-השנה התקרב ובנית בית-הכנסת טרם הסתיימה. הזמין אליו ר' ירחמיאל את ראשי הקהלה ומנהיגיה להתיעצות דחופה. אלה האירו לו פנים והבטיחו לסייע בכל הדרוש, לקראת החגים. הם שזרו אולם גדול לתפלות, שפצו את המקום והקימו בו מחיצות להפרדה בין נשים לגברים; הקימו גם בימה; החליפו את המנורות ונקו את המקום. בינתיים יצא ר' ירחמיאל לס' פטרבורג והביא מחזורים וספר-תורה. אורה של תשרי עמדה בחלל האויר והכל היה מוכן לימים-הנוראים.

הגיע ליל היום הראשון של ראש-השנה. קהל רב נהר לבית-הכנסת - קשישים שעוד הספיקו לשרת בצבאו של הצאר ניקולאי הראשון, אנשים בגיל העמידה, צעירים וילדים - כמעט כל הקהלה כלה. הכל היו נרגשים, בעקר אותם קנטוניסטים שזכרו את תפלות החגים משנות ילדותם, בבית הוריהם שהיו שומרי מצוות.

התפלה התנהלה היטב ובסיומה נגשו רבים להודות לר' ירחמיאל על ההתעוררות הרוחנית שחשו בזכותו, ואחר-כך מהרו הכל לבתיהם לסעודת החג.

למחרת, לעת תפלת שחרית, שוב התמלא האולם מפה אל פה. תחלה התרכזו האנשים בתפלה כאמש, אך לאט-לאט פחת הרכוז, המתח התפוגג וקולות אנשים משוחחחים החלו להפריע להתנהלותה התקינה של התפלה.

תפלת שחרית וקריאת התורה נסתיימו, והנה הגיעה שעת התקיעות. ר' ירחמיאל חשש כי ברעש השורר בבית-הכנסת לא יוכלו הכל לשמע היטב את התקיעות. סדר את הטלית על פניו ופסע מדודות לעבר הבימה. ובעוד השופר בידו האחת, חבט בידו השנייה על הבימה בנסיון להשתיק את הקהל. תחלה גברה ההמלה על קול החבטה, ורק לאחר כמה חבטות נוספות השתרר שקט. ר' ירחמיאל תקע בשופר, והתקיעות נשמעו היטב באולם, אך טעם חמצמצ של פשולן נותר בפיו ודמעות נקו בזויות עיניו.

חשב ר' ירחמיאל שאיש לא הבחין בצערו, אך הוא טעה.

וההכנה הראויה לראש-השנה היא על-ידי שמנצלים את הזמן להוספה בזכיות - עוד למוד תורה ועוד קיום מצוות.

אם אמנם כך ננהג, ברור שהקדוש-ברוך-הוא יקבל את ההכתרה ויעשה "מלך ישראל" ומלך על כל העולם כולו, וכל אחד מישראל יזכה לברכת כתיבה וחתומה טובה. ועד שזוכים גם לקיום המשך לשון הפסוק (המופיע בנסח תפלת ראש-השנה), "מלך ישראל וגואלו", בגאולה האמתית והשלמה על-ידי משיח צדקנו.

(על-פי 'התועדויות' תשמ"ב, חלק ד', עמ' 2260 והלאה)



ספור לראש-השנה

קבלת המלכות!

החסיד ר' ירחמיאל חדש, שנמנה עם בוגרי ישיבת תומכי-תמימים בליובאוויטש, נשלח על-ידי כבוד-קדשת אדמו"ר הרש"ב נשמתו-עדין לפטרוזקווק. עירה זו, שהיתה קרובה לגבול רוסיה-פינלנד, שמשה למגורי קנטוניסטים יהודים, בכירים, ששרתו עשרים וחמש שנים בצבא הצאר, ולאחר ששחררו הקימו משפחות ועברו לגור באותה עירה.

בעירה סגורה זו נאסר על יהודים מן השורה להתגורר, אך מפיון שהקנטוניסטים בקשו רב, הרשה ר' ירחמיאל לבוא ולהתגורר בעירה זו עם אשתו וארבע בנותיו.

כשהגיע לעירה, ערכה קהלת הקנטוניסטים קבלת-פנים חמה לרבה החדש, שכנה אותו בדירה זמנית והזדרזה להתחיל בבניית בית-כנסת לקהלה ובית מגורים למשפחת הרב.

משפחת הרב התערתה היטב בחיי הקהלה - דאגה לכשרות, לשחיטה, למקוה-טהרה, לבריתות-מילה

והוא עושה חשבון-נפש על כל היום שעבר עליו והוא מסכם אותו. ברגעים האלו הוא מבין שכל מה שהוא ראה במשך היום מול עיניו, בא מכוחו של הקדוש-ברוך-הוא. שהלוא הוא זה שזן ומפרנס ונותן כוח לכל הנבראים כולם.

ומתוך ההכרה הזאת הוא אומר "בידך אפקיד רוחי", ומחזיר את נשמתו - שנתנה לו כפקדון - לידי ש"ל הקדוש-ברוך-הוא. בפעולה הזאת הוא מחזיר את מציאותו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך 'העולם הקטן' שלו.

ויהי-רצון שבקרוב ממש, בגאולה האמתית והשלמה, נזכה כלנו להתגלות כבוד ה' בעולם, כאשר כל הנבראים כולם יכירו במלכותו יתברך.

(על-פי מכתב-כללי מוצש"ק ניצבים-וילך תשמ"ז - ליקוטי-שיחות כרך לד, עמ' 322 והלאה)

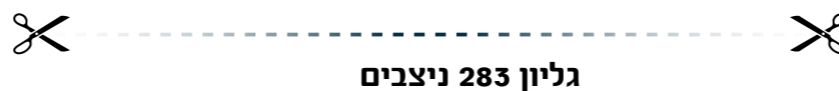


בראש-השנה אנחנו מכתירים עלינו מחדש את הקדוש-ברוך-הוא למלך, כלשון חכמינו זכרונם-לברכה, "אמרנו לפני (בראש-השנה, פסוקי) מלכות, כדי שתמליכנו עליכם".

גם הקדוש-ברוך-הוא, מצדו, מקבל עליו מחדש את מלכותו עלינו והוא נעשה שוב "מלך ישראל".

ועל-ידי זה שאנו ממליכים עלינו את הקדוש-ברוך-הוא, הוא מולך (לא רק עלינו, אלא) על כל העולם כולו, כפי שנגמר בתפלת ראש-השנה, "מלך על העולם כולו בכבודך".

המלכת הקדוש-ברוך-הוא למלך עלינו ועל העולם כולו, היא מארע גדול ורציני ביותר שצריך להתכונן לקראתו. עלינו אם-כן לנצל את הימים הספורים שנותרו עד ראש-השנה כדי להכין את עצמנו כראוי לקראת הרגעים הגדולים!



גליון 283 ניצבים

שם התלמיד/ה: _____ משפחה: _____

כיתה: _____ חתימת הורים: _____

נמצא אם-כן כי העולם לא היה 'שלם' כל עוד לא נברא אדם הראשון. ורק לאחר שגם האדם נברא - השלמה הבריאה כלה. משום כך אנחנו מחשיבים את יום בריאת האדם (על-אף היותו, כאמור, היום הששי לבריאה) ל"תחלת מעשיך" ו"יום ראשון". כאילו נאמר, רק היום העולם באמת נברא...

יותר מזה (וביותר עמוקות): האדם, לא זו בלבד שהוא הנברא השלם והחשוב ביותר בכל הבריאה כלה, הוא אף העלה בדרגה את כל הנבראים שקדמו לו.

מספר כי זמן קצר לאחר שנברא, קרא אדם הראשון לכל הנבראים להכיר במלכותו של הקדוש-ברוך-הוא. הוא פנה לכל מיליארדי הנבראים שקדמו לו ואמר להם, "באו נשתחוה ונכרעה, נברכה לפני ה' עשנו". ומפיון שרק על-ידו ובזכותו של האדם חדרה מציאותו של הקדוש-ברוך-הוא בכל הבריאה כלה, אנחנו מכנים את יום בריאת האדם (א' בתשרי) "תחלת מעשיך" ו"זכרון ליום ראשון".

אבא/אמא: יכלתו של האדם דוקא לגרם לכל הנבראים להכיר ולחוש במלכותו של הקדוש-ברוך-הוא כמלך יחיד על העולם, נובעת מכך שלאדם יש תכונות דומות, כביכול, לקדוש-ברוך-הוא.

הקדוש-ברוך-הוא בעצמו אומר על האדם, "הן האדם היה כאחד ממנו", כלומר שיש נקדת דמיון מסימת בין האדם לבין מי שבברא אותו. כמו-כן מספר בספרי הסוד שכל עצם השם "אדם" הוא על-שם "אדמה לעליון".

ומפיון שהקדוש-ברוך-הוא, הוא "יחידו של עולם", דהינו המציאות האמתית האחת והיחידה בכל היקום כולו, לכן גם האדם (שכאמור, נחן בתכונות דומות כביכול) מסגל לגלות ולהחזיר את מציאותו היחידה של ה' בכל העולם ובכל בראיו.

ילד/ילדה: כל הדברים שנאמרו קדם לכן, בענין השפעת אדם הראשון על העולם כולו, נכונים גם לגבי חיי היום-יום של כל אדם ואדם והעולם הקטן שלו.

אדם מתעורר בבקר ומתחיל את סדר יומו. הוא רואה מול עיניו עולם מלא בפרטים והתרחשויות. ילדים קמים ללמודיהם, אנשים הולכים לעבודתם, בנינים נבנים, עצים ופרחים צומחים וכו' וכו'.

ואז מגיע סוף היום; רגע לפני שהוא עולה על מטתו ונרדם;